

Datum van inontvangstneming : 01/02/2013

Zaak C-2/13

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

2 januari 2013

Verwijzende rechter:

Cour de cassation (Frankrijk)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

4 december 2012

Verzoekende partijen:

Directeur général des douanes et droits indirects

Chef de l'agence de la direction nationale du renseignement et des enquêtes douanières

Verwerende partij:

Humeau Beaupreau SAS

(omissis)

COUR DE CASSATION

Openbare terechtzitting van 4 december 2012

Verwijzing naar het Hof van Justitie
van de Europese Unie

(omissis)

FRANSE REPUBLIEK

IN NAAM VAN HET FRANSE VOLK

DE COUR DE CASSATION, CHAMBRE COMMERCIALE, FINANCIÈRE ET
ÉCONOMIQUE, heeft

op het cassatieberoep ingesteld door:

1/ de directeur général des douanes et droits indirects [directeur-generaal douanerechten en indirecte belastingen] (omissis), 93558 Montreuil cedex,

2/ de chef de l'agence de la direction nationale du renseignement et des enquêtes douanières [hoofd van het agentschap nationale directie voor douane-inlichtingen en -onderzoek] (omissis), 75528 Paris cedex 11

tegen het arrest dat op 22 februari 2011 is gewezen door de Cour d'appel de Paris (omissis) in het geding tussen hen en de vennootschap Humeau Beaupreau, société par actions simplifiée [vereenvoudigde aandelenvennootschap] (omissis), 49600 Beaupreau, verweerster in cassatie,

het hiernavolgende arrest gewezen.

Ter ondersteuning van hun cassatieberoep voeren verzoekers één cassatiemiddel aan dat als bijlage bij dit arrest is gevoegd.

Gelet op de kennisgeving aan de procureur général;

DE COUR (omissis) heeft beraadslaagd overeenkomstig de wet.

Derde onderdeel van het enige middel:

Gelet op artikel 19, lid 3, sub b, van het Verdrag betreffende de Europese Unie en artikel 267 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

Volgens het bestreden arrest [(Cour d'appel de) Paris, 22 februari 2011] heeft de vennootschap Humeau Beaupreau (hierna: „Humeau”), die schoenen produceert, tussen mei 1998 en november 2000 onderdelen voor de vervaardiging van sportschoenen ingevoerd uit China. Naar aanleiding van een controle heeft de douaneadministratie op 5 juni 2001 een proces-verbaal van overtreding opgemaakt, omdat zij van oordeel was dat die schoeiselonderdelen na invoer niet meer bewerkt dienden te worden, maar enkel gemonteerd, zodat het douanerecht voor afgewerkte goederen moest worden toegepast, te weten 17,6 % in 1998 en 17 % vanaf 1999, wat hoger was dan de betaalde 3 tot 6 %. Op 8 juli 2004 heeft zij een aanslag vastgesteld. Humeau heeft de douaneadministratie gedagvaard teneinde de aanslag te doen nietig verklaren.

Bij de toewijzing van Humeaus vordering, heeft [de cour d'appel] op basis van de overwegingen van het vonnis [in eerste aanleg] opgemerkt dat volgens de douaneadministratie door de aangifte van schoeiselonderdelen in plaats van schoenen sprake is van een overtreding betreffende een onjuiste aangifte van de artikelsoort, aangezien „technisch gezien een in elkaar lijmen volstaat om de schoenen samen te stellen”. Volgens de cour d'appel stemt die beschrijving van de handelingen die nodig zijn om van een aantal onderdelen te komen tot een

afgewerkt goed, niet overeen met het geheel van de werkelijk vereiste handelingen, aangezien bepaalde onderdelen moeten worden bewerkt, zoals de zool en het onderste deel van het bovendeel, die moeten worden geruwd, en de rand van de zool, die moet worden afgewerkt. Voorts kunnen bepaalde handelingen, zoals het om de leest brengen en vastzetten van het bovendeel en de vormgeving van het hielstuk, niet worden aangemerkt als een eenvoudige, of zelfs complexe, assemblage. Volgens de cour d'appel berust de aan Humeau verweten douanerechtelijke overtreding op een onjuiste beoordeling van de handelingen die nodig zijn om tot een afgewerkt goed te komen.

De douaneadministratie komt op tegen deze beslissing van de cour d'appel, omdat volgens haar handelingen – al zijn zij complex – die ertoe strekken geprefabriceerde onderdelen samen te voegen, handelingen tot montage van onderscheiden onderdelen zijn en geen bewerkingshandelingen om deze af te werken. Deze administratie voert aan dat de cour d'appel algemene regel 2 a) voor de uitlegging van het geharmoniseerd systeem [inzake de omschrijving en de codering van goederen] en punt VII van de toelichting bij die regel heeft geschonden door te oordelen dat het vormgeven van het hielstuk in het ingevoerde bovendeel en het ruwen van dat bovendeel en de ingevoerde buitenzool bewerkingshandelingen zijn om de ingevoerde bovendelen en buitenzolen af te werken, terwijl het slechts gaat om assemblage van geprefabriceerde onderdelen om een schoen samen te stellen.

De commission de conciliation et d'expertise douanière [commissie voor douanebemiddeling en -onderzoek], tot wie Humeau zich had gewend, was „na onderzoek van de monsters en voorstelling van het productieproces, [van oordeel] dat twee van de vier ingevoerde onderdelen, het bovendeel en de buitenzool, nog zijn bewerkt, met name door de vormgeving van het hielstuk met bevochtiging wat betreft het bovendeel en door het ruwen van zowel het bovendeel als de zool, om deze af te werken’, zodat krachtens de voor de uitlegging van algemene regel 2 a) geconsulteerde toelichting bij het geharmoniseerd systeem het litigieuze artikel ,waarvan de verschillende onderdelen – zoals in casu – bestemd zijn om te worden geassembleerd’ niet kan worden beschouwd als aangeboden in gedemonteerde of niet-gemonteerde staat in de zin van die regel. De goederen die voorwerp zijn van onderhavige raadpleging moeten dus worden ingedeeld onder de door de ondernemingen geëiste posten”.

Het comité douanewetboek, tot wie de douaneadministratie zich heeft gewend, heeft een tegengesteld advies gegeven.

In die omstandigheden moet aan het Hof van Justitie worden gevraagd of in het productieproces van schoeisel de aan assemblage voorafgaande handelingen van vormgeving van het hielstuk van een bovendeel en ruwen van dat bovendeel en een buitenzool moeten worden gekwalificeerd als „montagehandelingen” dan wel „bewerkingshandelingen ter afwerking” in de zin van punt VII van de toelichting bij algemene regel 2 a) voor de uitlegging van het geharmoniseerd systeem.

OM DEZE REDENEN:

wordt aan het Hof van Justitie van de Europese Unie de volgende vraag voorgelegd:

Moeten in het productieproces van schoeisel de aan assemblage voorafgaande handelingen van vormgeving van het hielstuk van een bovendeel en ruwen van dat bovendeel en een buitenzool worden gekwalificeerd als „montagehandelingen” dan wel „bewerkingshandelingen ter afwerking” in de zin van punt VII van de toelichting bij algemene regel 2 a) voor de uitlegging van het geharmoniseerd systeem?

De behandeling van de zaak wordt geschorst tot de uitspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie;

De beslissing omtrent de kosten wordt aangehouden.

Een afschrift van het onderhavige arrest en een dossier, met name met de tekst van de bestreden beslissing, wordt door de directeur van de griffie van de Cour de cassation aan de griffier van het Hof van Justitie van de Europese Unie toegezonden.

Aldus geoordeeld door de Cour de cassation, chambre commerciale, financière et économique, en uitgesproken door de president ter openbare terechtzitting op vier december tweeduizend en twaalf.

MIDDEL IN DE BIJLAGE bij het onderhavige arrest

Middel aangevoerd door [société civile professionnelle] Bore en Salve de Bruneton, advocaat (omissis), voor de directeur général des douanes et droits indirects en de chef de la direction nationale du renseignement et des enquêtes douanières.

Er wordt opgekomen tegen het bestreden arrest, omdat dit het vonnis dat de op 8 juli 2004 ten aanzien van SAS HUMEAU BEAUPREAU vastgestelde aanslag heeft nietig verklaard, heeft bevestigd, behalve voor zover dat vonnis de procedure onregelmatig had verklaard en de verzoeken van de directeur général des douanes et droits indirects had afgewezen.

OP GROND (OMISSIS) DAT het proces-verbaal van 5 juni 2001 waarbij Humeau in kennis is gesteld van de overtreding van onjuiste aangifte van de artikelsoort met als doel of resultaat dat een lager douanerecht wordt verkregen en een gemeenschapsvergunning wordt omzeild in de zin van artikel 426, sub 2, 4 en 6, en artikel 414 van de Code des douanes [douanewetboek], betreffende de vastgestelde en verweten feiten stelt dat Humeau schoeiselonderdelen in gelijke hoeveelheden uit China heeft ingevoerd met het oog op assemblage tot complete schoenen in Frankrijk en dat door de invoer van niet-gemonteerde schoenen die

daarna worden geassembleerd de toegelaten quota kunnen worden overschreden, door de overlegging van de vereiste gemeenschapsvergunningen te omzeilen, en een laag douanerecht kan worden betaald, terwijl complete artikelen zwaar worden belast, aangezien de combinatie China/hoofdstuk 64 sinds 1 januari 1998 van het APS [algemeen preferentiestelsel] is uitgesloten. Het proces-verbaal bepaalt eveneens dat „technisch gezien een in elkaar lijmen volstaat om de schoenen samen te stellen, die, compleet, onder GNC 64 04 11 09 000 Y vallen en zijn onderworpen aan een douanerecht van 17,6 % of 17 % sinds 1999 en een gemeenschapsvergunning”. Voorts vermeldt het proces-verbaal wat betreft de kennisgeving van de eigenlijke overtreding dat krachtens regel 2 a) voor de uitlegging van het geharmoniseerd systeem schoeiselonderdelen die zijn aangegeven onder NDP [Nomenclature de Dédouanement des Produits; nomenclatuur] 64 06 10 90 90 000 P, bovendien van schoenen, 64 06 06 20 10 90 00 P/90 90 00 D, buitenzolen, van rubber of kunststof, 64 06 99 80 90 00 H, andere zolen, en 63 07 90 99 99 01 E, veters, zijn erkend onder NDP 64 04 11 09 00 00 Y, schoeisel, met buitenzool van rubber of van kunststof en met bovendeel van textiel, sportschoeisel, tennisschoenen, basketbalschoenen, gymnastiekschoenen, trainingsschoenen en dergelijk schoeisel. Regel 2 a) voor de uitlegging van het geharmoniseerd systeem bepaalt: „De vermelding van een goed in een post heeft eveneens betrekking op dat goed in niet-complete of in niet-afgewerkte staat, voor zover dit de essentiële kenmerken van het complete of het afgewerkte goed vertoont. Deze vermelding heeft eveneens betrekking op een compleet of een afgewerkt goed of een op grond van de voorgaande volzin als zodanig aan te merken goed, indien het wordt aangeboden in gedemonteerde of in niet-gemonteerde staat.” Daarnaast luidt punt VII van de toelichting bij het geharmoniseerd systeem: „wanneer algemene regel 2 a) wordt toegepast kunnen na de invoer enkel nog montagehandelingen worden verricht en mogen de verschillende onderdelen niet meer worden bewerkt met het oog op afwerking ervan”. Vaststaat dat Humeau, die niet akkoord was met de vaststellingen van de douaneadministratie, op 24 juli 2001 de commission de conciliation et d'expertise douanière (CCED) heeft verzocht een deskundigenonderzoek te verrichten krachtens artikel 450-1 van de code des douanes en dat de administratie van haar kant op 17 september 2001 een akte met het oog op deskundigenonderzoek heeft opgesteld en toegezonden aan de CCED, samen met representatieve monsters van de goederen. In die omstandigheden heeft de CCED op 2 juli 2002 het volgende advies uitgebracht: „concludeert dat de goederen die voorwerp zijn van de onderhavige raadpleging onder de posten 64 06 10 90 90, 64 06 20 10 90 en 64 06 20 90 90, 64 06 99 80 90 en 63 07 90 99 99 moeten worden ingedeeld”. De CCED, van wie krachtens de bepalingen van artikel 447 van de code des douanes de materiële en technische vaststellingen inzake de soort of de oorsprong van de litigieuze goederen of ter bepaling van de waarde van een goed als enige door de rechterlijke instanties in aanmerking mogen worden genomen, grondt haar positie als volgt: „na onderzoek van de monsters en voorstelling van het productieproces, is de commission van oordeel dat twee van de vier ingevoerde onderdelen, het bovendeel en de

buitenzool, nog zijn bewerkt, met name door de vormgeving van het hielstuk met bevochtiging wat betreft het bovendeel en door het ruwen van zowel het bovendeel als de zool, „om deze af te werken”, zodat het litigieuze artikel „waarvan de verschillende onderdelen – zoals in casu – bestemd zijn om te worden geassembleerd” krachtens de voor de uitlegging van algemene regel 2 a) geconsulteerde toelichting bij het geharmoniseerd systeem niet kan worden beschouwd als aangeboden in gedemonteerde of niet-gemonteerde staat in de zin van die regel. De goederen die voorwerp zijn van onderhavige raadpleging moeten dus worden ingedeeld onder de door de ondernemingen geëiste posten”. Het is juist dat bij beslissing van 6 en 7 maart het [comité douanewetboek], tot wie de douaneadministratie zich had gericht, heeft geoordeeld: „aangezien de assemblage van de drie ingevoerde onderdelen (het bovendeel en de twee delen van de zool) enkel gebeurt door assemblagehandelingen (zie VII, lid 1, en lid 2, eerste zin van de toelichting bij algemene regel 2 a) voor de uitlegging van het geharmoniseerd systeem) en dat volgens het tweede onderdeel van regel 2 a) voor de uitlegging van het geharmoniseerd systeem de complexiteit van de methode niet in aanmerking moet worden genomen (zie VII, lid 2, eerste zin van de toelichting bij algemene regel 2 a) voor de uitlegging van het geharmoniseerd systeem), kan deze niet-afgewerkte, niet-geassembleerde schoen worden ingedeeld onder de post die verwijst naar het betrokken afgewerkte goed in de zin van algemene regel 2 a) voor de uitlegging van het geharmoniseerd systeem (zie verklaring in bijlage III)”. Humeau verwijt de douaneadministratie ten onrechte dat zij, door zich te richten tot het comité douanewetboek, een voor de onderneming schadelijk misbruik van de procedure heeft gemaakt dat zou moeten leiden tot verval van de douaneschuld en derhalve de nietigverklaring van de aanslag. De Franse douaneadministratie had immers het recht zich te wenden tot dit comité, een communautaire instantie die krachtens de artikelen 247 en 249 van verordening EG nr. 2913/92 van de Raad van 12 oktober 1992, de Commissie bijstaat met het oog op harmonisatie van de regelgevingspraktijken binnen de Europese Unie, en op grond van artikel 249 van die verordening elke kwestie in verband met de douaneregulering die door zijn voorzitter wordt aangebracht, in het bijzonder op verzoek van een vertegenwoordiger van een lidstaat, in behandeling kan nemen. Aangezien dit comité echter niet tot taak heeft kennis te nemen van geschillen tussen ondernemingen en nationale douaneadministraties in het kader van een procedure die vergelijkbaar is met die welke is ingericht voor de nationale CCED, stelt Humeau op goede gronden dat zij niet in staat is gesteld haar standpunt over de precieze feiten die hebben geleid tot het douaneonderzoek naar behoren uiteen te zetten, in het bijzonder wat betreft het – in casu wezenlijke – onderscheid tussen de „montage”handelingen die zij volgens de douane heeft gesteld en die zij betwist en de „bewerkings”handelingen waarover het volgens haar gaat. Humeau betoogt dus terecht dat zij het comité douanewetboek niet in kennis heeft kunnen stellen van andere gegevens dan die van de douaneadministratie en in voorkomend geval geen standpunt heeft kunnen innemen over de door dat comité in aanmerking genomen stukken en inlichtingen. Voorts mag zij bij ontbreken van toegang tot het comité minstens betwisten dat het advies van het comité inzake het

particuliere geschil met de douaneadministratie geldig is ten aanzien van haar. Gelet op een en ander, heeft de eerste rechter, die in elk geval – zoals hij verplicht is – de conclusies van de CCED heeft overgenomen, terecht vastgesteld dat de betwisting van de aan Humeau verweten douaneovertreding berustte op een onjuiste beoordeling van de handelingen die nodig zijn om een afgewerkt goed te verkrijgen en derhalve de aanslag ten aanzien van Humeau van 8 juli 2004 nietig verklaard.

EN OP GROND (OMISSIS) DAT het proces-verbaal van kennisgeving bepaalde dat sprake was van een overtreding van onjuiste aangifte van de artikelsoort door de aangifte van schoeiselonderdelen in plaats van schoenen met buitenzolen in rubber of plastic en bovendeel in stof, omdat „technisch gezien een in elkaar lijmen volstaat om de schoenen samen te stellen”. Die beschrijving van de handelingen die nodig zijn om van een aantal onderdelen te komen tot een afgewerkt goed stemt niet overeen met het geheel van werkelijk vereiste handelingen. Bepaalde ingevoerde onderdelen moeten worden bewerkt, zoals de zool en het onderste deel van het bovendeel die moeten worden geruwd, en de rand van de zool, die moet worden afgewerkt. Voorts kunnen bepaalde handelingen, zoals het om de leest brengen en vastzetten van het bovendeel en de vormgeving van het hielstuk, niet worden aangemerkt als een eenvoudige, of zelfs complexe, assemblage. De vaststelling van de overtreding berust dus op een onjuiste voorstelling van de handelingen die nodig zijn om tot een afgewerkt goed te komen. De bestreden aanslag, die is gevestigd op basis van een onjuiste beoordeling van de handelingen die nodig zijn om van onderdelen over te gaan naar een afgewerkt goed, moet worden nietig verklaard.

1°) TERWIJL een technisch advies bewijs vormt, zelfs als het niet op tegenspraak wordt gegeven, zodra het aan discussie door de partijen in het geding werd onderworpen. De cour d’appel heeft artikel 16 van de code de procédure civile [wetboek burgerlijke rechtsvordering] geschonden door het advies van het comité douanewetboek uit de procedure te weren omdat het niet geldig zou zijn ten aanzien van de vennootschap Humeau Beaupreau die niet in staat zou zijn gesteld haar standpunt naar behoren kenbaar te maken over de precieze feiten die tot het douaneonderzoek hebben geleid, terwijl de conclusies van dat advies tijdens de debatten zijn overgelegd en aan discussie van de partijen voor de cour d’appel zijn onderworpen en dus als bewijs in aanmerking moesten worden genomen.

2°) TERWIJL het advies van de commission de conciliation et d’expertise douanière de feitenrechter niet bindt, met uitzondering van de materiële en technische vaststellingen. De cour d’appel heeft artikel 447 van de code des douanes geschonden door te oordelen dat de eerste rechter de conclusies moest overnemen die de commission de conciliation et d’expertise douanière in casu had bereikt, namelijk dat de handelingen die de ingevoerde bovendelen en de buitenzolen ondergingen „bewerkingshandelingen zijn om deze af te werken” in de zin van punt VII van de toelichting bij algemene regel 2 a) voor de uitlegging van het geharmoniseerd systeem, terwijl die conclusies geen materiële of

technische vaststellingen waren, maar een juridische kwalificatie die de rechter niet bindt.

3°) TERWIJL in elk geval handelingen – al zijn zij complex – die ertoe strekken geprefabriceerde elementen samen te voegen handelingen van montage van onderscheiden onderdelen zijn en geen bewerkingshandelingen om deze af te werken. De cour d'appel heeft algemene regel 2 a) voor de uitlegging van het geharmoniseerd systeem en punt VII van de toelichting bij die regel geschonden door te oordelen, in navolging van de conclusies van de commission de conciliation et d'expertise, dat de vormgeving van het hielstuk in het ingevoerde bovendeel en het ruwen van dat bovendeel en de ingevoerde buitenzool bewerkingshandelingen zijn om de ingevoerde bovendelen en buitenzolen af te werken, terwijl het slechts gaat om handelingen van assemblage van geprefabriceerde onderdelen met het oog op de samenstelling van een schoen.

(omissis)